

TEKNOGRAPH

AKTEK TEKNO BÜLTEN

RP, ERP, BI, MRP, DRP... Her şey çok basit!

Kurumsallaşma kültürü milattan önceki uygarlıklara kadar dayansa da yakın tarihe dönüp profesyonel açıdan değerlendirirsek sadece birkaç yüzyıldır ilerliyor ve evrimleşiyor. Defter tutma geleneği, insanları ve operasyonları organize bir şekilde idare edebilmek ve kontrolde tutabilmenin sağladığı verimlilik, kültürün bugün bu noktaya gelmesinin başlıca sebeplerinden.

Geçmişten günümüze, RP'nin (Resource Planning) ERP'ye (Enterprise Resource Planning) dönüşmesi sonrasında mevcut sisteme BI (Business Intelligence) eklenmesi, özellikle üretim yapan şirketler için MRP (Materials Resource Planning) uygulamasının entegre olması ve bugün DRP (Data Resource Planning) sistemlerinin yeni bir çağ başlatması, ilerlenen bu yolda analog idare şekinden dijital idare şekline evrimleşmenin detaylarını bizlere basit bir şekilde adım adım anlatıyor aslında.

Gelin biraz geriye gidelim. Amerika kıtasının keşfini temel alarak, bundan yaklaşık 200 yıl önce Fransız Devrimi sayesinde dünya halklarını harekete geçiren bir akım bugünün dünyasını oluşturdu. Bu akıma biz bugün en kötü isimlendirmeye "kapitalizm" diyoruz. Burjuvazinin yeteneklerini sergilemek için bir sahneye sahip olması ve sanatçı, zanaatkar, mühendis ya da tüccar, çalışan ve üreten her kesimin kuvvet kazanıp yeni ekosistemler kurabileceğini görmesinden beri "kapitalizmin" durdurulamaz yükselişi başlamıştı dersek yanlış olmayız.

Konumuza dönersek, rakipler arasında operasyonlarını en doğru planlayan kurumlar (RP - Resource Planning - Kaynak Planlama) kazanmaya başlamıştı. Kitap ve defterler tutarak belki de odalar dolusu dosya biriktiren ve RP yaptıklarının farkında bile olmayan bu öncüler, bir sonraki yenilik için 1960'lara kadar bekleyecekti.

Artan nüfus ve talep ile işletmelerin büyümesi, defterlere sığmayacak derecede artış gösteren örnek, envanter yönetimi, kalite kontrolü, tedarik ve faturalama gibi işlemler için RP çalışma şekillerinde artık yeni bir "harfe" ihtiyaç duyulmaya başlanmıştı. Bu harf "E" harfinden başkası değildi: ERP (Enterprise Resource Planning).

ERP'nin, ilk kullanılmaya başlandığı 1960'larda ve uzunca da bir süre tek görevi sadece "çalışmaktır". Bir öneri veya tavsiye sağlamadan operasyonları regüle tutmak, belirli bir standarda bağlamak, işi hızlıca ve hatasız bir

şekilde yapabilmek ve süreçlerin yarattığı tonlarca veriyi birkaç sunucuya sığdırabilmek görevini oluştuyordu. İş insanları, aradaki yazılımlar sayesinde (IBM, SAP, ORACLE vb.) bilgisayar donanımlarından kolayca bu sistemlere ulaşıyordu. Fakat bu, ERP'nin potansiyelinin aslında %10'u eder veya etmezdi. Devamı gelecekti.

Vakit geçtikçe ERP'nin işletmelerin viteslerini artırmasında destek olması, verimliliklerini de artırırken, hangi alanlarının da gelişmeye açık olduğu, raporlama araçları ile gözler önüne serilmeye başlamıştı. BI (Business Intelligence) ile raporlar üretilmeye başlandı. MRP (Materials Resource Planning) ile üretim odaklı envanter yönetimi yapıldı ve ERP'nin aslında sadece operasyonel verimlilik değil, aynı zamanda süreçlerdeki eksikleri gösteren, maliyeti düşüren, daha kaliteli üretime sonuç veren ve gelirleri yükselten bir araç olduğu görülmeye başlandı.

Peki bu sistem yeterli miydi? Raporların sadece insan deneyimine göre değerlendirilmesinden doğan çok seslilik, zaman kaybı ve önyargı olarak değerlendirilebilecek yaklaşımların önüne geçilebilir miydi? Bu sorunun cevabı tabii ki evetti. O cevap da DRP (Data Resource Planning) oldu.

Aslında literatürde şimdilik böyle bir kavram yok. DRP, Aktek olarak, bizlerin sadece ismini verdiği bir kavram. Bu sistem yaklaşık 10-15 senedir dünyada birçok kurumca kullanılıyor. Her ne kadar değeri yeni yeni anlanmış olsa da ülkemizde yerini almaya başladı diyebiliriz.

Data Resource Planning, maliyeti yüksek bir sistem. Bunun nedeni, yıllara dayanan verilerin, eksik/fazla, yanlış/ doğru girilmiş olması ve düzenli bir şekilde kazılmayıp (data mining) dağınık bir durumda (scattered) olmasından kaynaklanıyor. Bu veriler ancak data scientists'ler tarafından (veri bilimcileri) uzun uğraşlarla bir araya ve düzene oturtulabiliyor. Bu işlem aylar sürebiliyor ve sonucunda bu veriler AI, ML yazılımlarına aktarılmaya, yani kullanılır olmaya hazır oluyorlar.

Birçok yazımızda da bahsettiğimiz gibi yeni dünyanın petrolü veri. Bu veriyi yararlı bir şekilde kullanmak her kurumun odak noktasında yerini almış durumda. *DRP terimi için de SPİG departmanı müdürü Murat Tunçer Bey'e de teşekkür etmeden geçmeyelim.

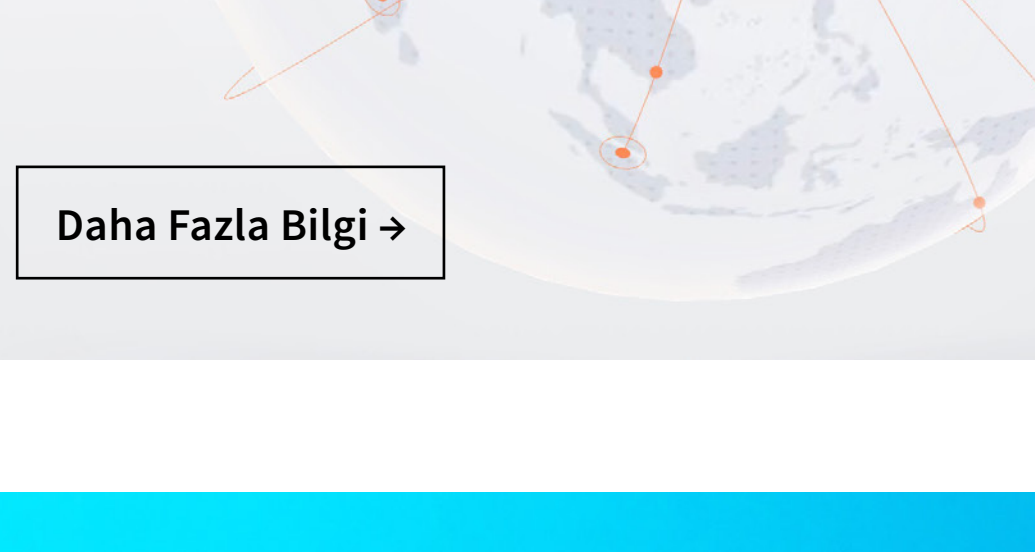
Çinli Didi halka arz için New York'a yöneldi: Hedef 100 milyar dolar!

Çin'in Uber'i Didi Chuxing, ilk halka arzı (IPO) için Hong Kong yerine New York'u seçmeye meyilli olduğunu ve en az 100 milyar dolarlık bir değerleme üzerinde durduklarını belirtti. Bu değerlendirme hedefiyle Didi, hisselerinin %10'unu satarsa, Alibaba'nın 2014'teki 25 milyar dolarlık halka arzını 10 milyar dolar ile geçecek. ABD'de Çinli şirketlerin IPO'ları pazarında rekor sahibi olacak.

Didi'nin New York'taki halka arzında gördüğü bir diğer avantaj ise öngörülebilir listeleme hızı ve daha derin bir sermaye havuzunun olması. Güvenilir bir kaynak, halka arzın ikinci çeyrekte gerçekleşebileceğini de sözlerine ekliyor.

Didi'nin ABD'de planlanan liste kaydı, dünyanın en büyük iki ekonomisi arasındaki artan gerilimlere rağmen, son birkaç yılda bu pazardaki yatırımcıları çeken Çinli şirketlerin güçlü girişimlerine de katkıda bulunacak gibi.

Son olarak Genel Müdürümüz Sayın Reha Çetin'e bu makale önerisinden dolayı teşekkürlerimizi sunalım ve ekleyelim ki Refinitiv verilerine göre, geçen yıl Çinli şirketler ABD listelerinde 12 milyar dolarlık IPO'lara ulaşarak 2019'daki kaynak yaratma miktarının neredeyse üç katına ulaşmış oldu.

[Daha Fazla Bilgi →](#)

Kiralanabilecek deponuz var mı?

Kiralık depo iş modeli aslında oldukça basit; bir depo kirliyorsunuz, eşyalarınızı oraya taşıyorsunuz ve her ay ödeme yapıyorsunuz. Gelin görün ki bu sistem, zamanla çok kazançlı bir iş modeli olduğunu da kanıtlamış durumda. Son olarak, depolama odaklı beş gayrimenkul yatırım ortaklığı, toplu olarak 85 milyar doların üzerinde değerlendirme olarak bunu gösterdi.

Fakat bu durumun bir de arka yüzü var. Yatırımcılar geleneksel depolama çözümlerinden hoşlansalar da tüketiciler pek aynı fikirde değil. Artan kiralama ücretleri ve eşyaları taşımak, kiralama bittğinde de alıp götürmek onlar için hiç de eğlenceli konular değil. Bu nedenle bu problemi fırsata çevirmiş olan ve son yıllarda iyi de finanse edilen bir grup girişim, çözümler bularak ciddi büyüme rakamlarına ulaştılar.

Baktığımızda finansmanın büyük bir kısmı, depolama ve teslim alma hizmetleri veren MakeSpace ve Clutter'in yanı sıra Neighbor ve Clutter'in yanı sıra Neighbor da dahil olmak üzere birkaç oyuncuya gitti. Ekosistemde fark yaratmak için akıllı teknolojiler ile donatılmış tesislerinde, "konsiyerj" depolama hizmetleri

olarak tanımlanabilecek çözümler üretiliyorlar. Bu çözümler arasında; depolama alanını kiralyan kişiye eşya taşıma yardımı, dijital olarak kataloglama ve uygulama üzerinden takip etme ve kişinin eşyasına tekrar ihtiyaç duymaması durumunda eşyaların masrafsız bir şekilde depodan boşaltılmasını üstlenen hizmetler bulunuyor.

Tabii ki bunları yapmak ekstra maliyet doğuruyor. Bu konuda farklılık yaratan Clutter ve MakeSpace, daha uzak lokasyonlarda ucuz depolama alanları tutup, yüksek hizmet modellerinin ekstra masraflarını telafi etmeye çalışıyor. Şirketlerin yetkilileri müşterilerinin normalden biraz daha uzun süre araba kullanmak zorunda kaldıklarını ama aldıkları servisin buna değerini söylüyor.

[Daha Fazla Bilgi →](#)

Yapay bir rahimde fare embriyosu büyütüldü... Sırada insan olabilir mi?

İsrail'deki bir bilimsel gruba göre, araştırmacılar fareleri yapay bir rahimde 11 veya 12 gün, yani hayvanın doğal gebelik süresinin yaklaşık yarısı kadar bir süre boyunca yetiştirebildiler. Tam olarak kalp hücreleri, bir kafa ve uzuvların başlangıcı ile tamamlanmış, canlı ve bir cam kavanozda büyüyen bir fare embriyosu.

Bu durum rahim dışında geliştirilen bir memeli için bir ilk. Bunu gerçekleştiren İsrailli araştırma ekibine göre insan embriyoları da bir sonraki etapta büyütülebilir, bu bir şaka değil!

Durum biraz karışık duruyor. Teknoloji ile 5 haftalık insan embriyoları geliştirebilecek bir hipoteze sahip laboratuvar, bu durumda oluşacak kürtaj ikileminin tarafları arasında kalmış durumda. Neden mi? Çünkü sadece 5 haftalık ömrü olacak insan embriyoları, kürtaj karşıtı kesimin tepkisini alıyor ve bu konuya cinayet olarak bakıyorlar. Buna karşı bilim insanları, doğum problemlerinde yaşanan çocuk kaybı sorununa bu embriyolardan alınacak dokularla tedavi üretebileceğinin altını çiziyor.

Uzun süredir üzerinde çalışılan bu alanda ciddi ilerleme sağlanmış gibi duruyor. Sizce de bir arabanın bozulan parçasını yedeğiyle değiştirdiğimiz gibi, biz de kendimizi değiştirebilecek miyiz?

[Daha Fazla Bilgi →](#)

Beeple'in 69 milyon dolarlık NFT satışı, sanat dünyası için bir ARTı

Kripto para birimlerinin çılgınlıklarına bir yenisi daha eklendi: Fungible olmayan tokenler – Non Fungible Tokens (NFT).

NFT'leri kripto paradan farklı kılan konular, tokenler hakkında daha fazla bilgi içermesi ve teknoloji olarak aynı olsa da çoğunlukla dijital medya ve sanat için kullanılması olarak biliniyor.

Sanatçı Beeple'in "The First 5000 Days" adlı tamamen dijital sanat eseri 69 milyon dolara (NFT olarak) satılarak hem Beeple'i dünyanın en değerli 3 sanatçı listesine soktu hem de kripto para dünyasında bir sarsıntıya neden oldu.

Bu rakam kesinlikle çılgınca ama aynı zamanda güzel sanatlar dünyasının multi milyarder müşterilerinin, blockchain ile basılmış dijital sanatı artık kabul ettiklerinin de bir gerçeği.

Christie'nin müzayedesini, satışın Beeple'i dünyanın yaşayan en değerli üç sanatçısından biri yaptığını belirtiyor. Christie,

müzayedenin son iki saatinde tekliflerin patladığını ve teklifler geldiği yaklaşık 14 milyon dolardan 69 milyon doların üzerine çıktığını da belirtiyor.

[Daha Fazla Bilgi →](#)